Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 252. Brașov, Luni-Marți, 14 (26) Noemvre 1895.

Raportul ministrului Wlassics.

Brașov, 13 Noemvre v.

Voim se revenim astădi la interesantele date, ce le găsim în raportul ministrului unguresc de culte și instrucțiune publică asupra învĕțământului poporal în an. 1893—94, din care am publicat un estras înainte cu opt dile.

D-l Wlassics are de gând sĕ facă un raport general asupra stării instrucțiunei publice din Ungaria și sĕ-l publice la începutul anului viitor, în ajunul serbărei mileniului. Sĕ nu lipsescă dér la acéstă serbare dovedile, că cei ce sunt la cârma statului și dispun de visteria lui fac tot posibilul spre a împinge desvoltarea culturală a acestui stat în direcțiunea esclusivă națională maghiară.

Fórte caracteristic este înainte de tóte spiritul, în care este redactat raportul din cestiune. D-l Wlassics își ia, din capitol în capitol, un avênt ideal, ca și un tinĕr școlar, care își varsă tot focul entusiasmului sĕu în câte-o lucrare, cu care voesce a se distinge.

La capitolul „Kișdedovurilor“ (a asilurilor de copii), ministrul descopere, în acest avênt al sĕu, clar și învederat ținuta maghiarisatóre a legei aduse cu privire la asile. Statul — dice el, — afară de dorința de-a premerge cu bun esemplu, are de scop, la înființarea de Kișdedovurĭ, a lua în apĕrare maghiarimea în comunele, unde ea se află în minoritate, unde prin urmare causa ei este periclitată. Acésta o face prin a pregăti pe elevii școlelor poporale înființate în acele comune, pentru-că școlele primare de stat numai acolo pot sĕ-și împlinescă misiunea națională, unde „Kișdedovul“ a întrodus deja în limba statului pe copiii, ce-l visitéză, timp de trei ani.

Este încântat d-l Wlassics cu deosebire de chipul, cum s'a deșteptat opiniunea publică maghiară, cum dieta sprijinesce pe conducĕtorii instrucțiunei poporale și cum i-a convins despre corectitatea și îndreptățirea intențiunilor guvernului. D-l Wlassics își caută, prin urmare, în adins un titlu de drept pentru intențiunile sale și ale colegilor sĕi din guvern, — semn, că nu se simte cu consciința curată.

Și carĭ sunt aceste intențiunĭ ale guvernului? Raportul ni-o spune: întărirea ideei de stat maghiar, desvoltarea puterei spirituale a maghiarimei alcătuitóre de stat pe terenul educațiunei poporului.

„Prin realisarea idealului învĕțământului poporal din Ungaria, dice ministrul, nu voim sĕ dobêndim, decât desvoltarea și întărirea caracterului național maghiar original și nestrămutat al vieței nóstre milenare de stat; nu voim, decât sĕ pregătim poporul pentru maturitate politică și sĕ-i arĕtăm cărările, ce duc la înflorire materială, deja de jos, din scóla poporală. De acéstă ideă este pĕtrunsă astădi dieta, națiunea și societatea“.

Așa introduce d-l Wlassias capitolul privitor la „dispozițiunile luate pentru desvoltarea instrucțiunei poporale cu direcția națională“. Acéstă direcțiă, se vede, este singura, ce îndréptă pașii ministrului.

Intre memoratele disposițiunĭ este cea mai însĕmnată aceea, prin care s'a decis înființarea de 400 scóle de stat elementare cu ocasia serbărei mileniului. E vorba, ca acestea sĕ se înființeze tóte în comune mixte, unde Maghiarii sunt în minoritate. Ministrul socotesce, că sunt mai mult de-o sută de comune, în carĭ Maghiarii fac numai 5—49% și din causa lipsei unei scóle maghiare se contopesc cu naționalitatea conlocuitóre. Scóla are dér aicĭ chiămarea importantă, de-a susține maghiarismul și de „a-l lăți tot-odată“.

Ministrul nu spune adevĕrul. Avem date sigure, că în comune din comitatul Coșiocnei, curat române, s'au înființat scóle de stat, unde nicĭ măcar de apĕrarea vreunei minorităţĭ nu se póte vorbi. Mai departe scim fórte bine din esperiență, că temerile de contopire a minorităților maghiare în comunele mixte sunt neîntemeiate, de unde urméză învederat, că cele 400 de scóle de stat, cu deosebire cele 290 din ele, destinate a se înființa în Ardeal, nu țintesc, decât la maghiarisarea Românilor.

Pretutindenĭ și pe tóte terenele învĕțământului poporal ministrul speculéză numai și numai la cucerirea de noue posiții pentru instrucțiunea națională maghiară. Cu multă satisfacțiă constată el, că numai 0,25% ale școlelor nu au studiul limbei maghiare și că limba maghiară în anul 1893—94, a întrat în 214 școle, pe când numĕrul școlelor cu limba de propunere nemaghiară a scădut cu 275. Cu deplin succes se învață limba maghiară în școlele de stat și jidovescĭ, cu cel mai puțin succes în școlele grecoorientale, de aceea ministrul crede, că aceste scóle trebue sĕ fiă în viitor mai strict controlate.

Cu accente ditirambice preamăresce ministrul limba statului în capitolul, unde vorbesce despre cunoscința limbei maghiare la învĕțătorĭ. Ar însĕmna, dice el, sĕ ignorăm chiămarea instrucțiunei poporale, décă ne-am feri de limba statului, prin care se promovéză numai spiritul comun și sentimentul comun al raselor, ér nu nimicirea lor.

Și așa merge mai departe. Ministrul se bucură, că dintre toțĭ învĕțătorii numai 4·54% vorbesc slab limba maghiară și nu o sciu de loc numai 2·86%, adecă în total numai 745 învĕțătorĭ.

Incheiăm aicĭ revista raportului d-lui Wlassics. Ea este, credem, deajuns spre a documenta neîndoios, că tocmai aicĭ, pe terenul învĕțământului poporal, precum în genere pe terenul dreptului de limbă în justițiă și administrațiă, trebue căutată cheia resolvărei cestiunei naționalităților. Tóte celelalte sunt vorbe secĭ și fleacurĭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 13 (25) Noemvre.

Diarul *„Budapești Hirlap“* publică în numĕrul sĕu de ierĭ următórele cu privire la **atitudinea Românilor față cu alegerile municipale**: „Românii deja de mult a desvoltat mare agitațiă și incordare din incidentul alegerilor comitatense și comunale din anul acesta. După cum arată alegerile făcute până acuma corteși românĭ în multe locurĭ ș'au ajuns scopul. In unele comitate ale Ardealului locuite de românĭ, au ajuns mulțĭ românĭ sĕ fiă membrii comisiunilor comit. In comune primăriile sunt compuse pe jumĕtate Românĭ; în multe locurĭ însĕ, sunt compuse singur numai de Românĭ, și încă chiar și acolo unde locuesc și alte naționalitățĭ. Diarele românescĭ, carĭ scriu despre resultatul ajuns și sunt pe deplin mulțămite (??) cu alegerile, speréză, că la viitórele alegerĭ parlamentare din anul 1896. Românii organisațĭ pe deplin se vor presenta și vor lua și ei parte la acele alegerĭ. Deocamdată însĕ, îi provócă numai la luptele în municipii pe Românĭ, care teren pentru dênșii ar fi cel mai mulțămitor.

*

Din Agram sosesce scirea, că cei 24 de **studențĭ croațĭ condamnațĭ** au fost transportațĭ Vinerĭ diminéță pe neașteptate în penitenciarul din Belovar. Președintele tribunalului *Rakodczay* (ungur?) s'a dus în persónă în inchisóre spre a anunța studenților transportarea lor. Firesce că scirea acésta a produs mare sensațiă în Agram și în tótă Croația. Numai trei studențĭ, *carĭ au rude în Belovar și jur*, rĕmân în închisórea din Agram. De aicĭ se vede motivul strămutării. Le era témă ca nu cumva spiritul agitatoric al studenților sĕ străbată prin zidurile închisorii și sĕ împle atmosfera capitalei croate. Nu va ajuta însĕ nimic nicĭ acésta mĕsură. Spiritele tot agitate vor rĕmâne, deși acum se spune, că strămutarea studenților la Belovar s'a făcut numai pentru-că în temnița de acolo este

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Jurămêntul Elisei.

(Noveletă din New-Yorc, de *Rosenthal-Bonin*)

In câte-va sesóne miss Castor fusese cea mai superbă frumseță din New-Yorc. Și nu numai după esterior merită ea acéstă numire; nu numai inălțimea, stătura, ochii marĭ, fruntea albă, nobilă, pĕrul móle întunecat, caracteristicele ei buze roșii și palida-i față; nu, ea merita acéstă numire mai vêrtos pentru umorul ei rece, neimitabil, pentru ținuta ei superbă, refusătóre, ce-o avea cu deosebire față de cavalerĭ.

Pe când Lizzi Castor, — așa era numită de comun frumósa nóstră Elisa, — era față de dame grațiositatea personificată, pe atuncĭ față de bărbațĭ — și cu deosebire față de tinerii, carĭ îi jurau amor, avea numai rîs ironic și deprimător, vorbe recĭ și scurte. Ea ar fi putut avé așa dicênd pe tot degetul câte-un adorător, între carĭ și ómenĭ cu stare și posițiă socială frumósă, cu cunoscința respectabilă și cu caracter probat, cu carĭ — orĭ cu care — ar fi putut face „partie bună“, dér înzadar! Lizzi Castor numĕra deja 23 de anĭ și tot jună!

Și totușĭ Lizzi Castor putea fi sumeță. Tatăl sĕu dispunea de milióne; el era numĕrat între primele persóne politice ale statului, căcĭ ce nu face banul? El ținea o casă splendidă și „guverna“ ca industriaș mai multe mii de lucrătorĭ și substituțĭ de tótă séma. Insa-șĭ Lizzi se împărtășise de o educațiă model; ea vorbia cele patru limbĭ ale lumei (francesă, italiană, germană și englesă) și era o diletantă cu talent în tóte artele, căcĭ natura o îndestrase cu abundanță atât în privință corporală cât și spirituală.

Óre nu cumva acéstă educațiă model ar fi fost causa, că arĕta ea o așa rĕcélă față de lumea cavalerilor, rĕcélă, care sta într'o contradicere atât de mare față cu celelalte însușirĭ ale ei?!

Unii credeau, că inima Elisei ar fi mórtă pentru tótă lumea bărbătéscă, din causă, că tractase un amor nefericit, iubise pe unul, pe care nu-l putù avé.

Faima îi aduse inima în legătură cu Iohn Dobson, un om original, care fusese mai 'nainte óspe neașteptat în casa lui Castor. Dér acel incident nu îndreptăția pe nimenea sĕ-l ia drept adorator al domnișórei. Dobson se îmbogăți tare prin speculația cu acțiunĭ de-ale minelor de argint; el căpătà renumele de un speculant nespus de norocos; el era liniștea personificată, nimic nu-l scotea din paciință; vorbia puțin și têrguia cu prevedere și sigur. Urmarea a fost norocósă: ce lua el cu mânile sale sigure și determinate, succedea și reușia în favorul lui.

Iohn Dobson nu mai era om tînĕr, era póte chiar la mijlocul anului al 30-lea, nu dansa, nu fuma, nu se juca, nu bea și nu privia pe nicĭ o damă astfel, ca privirea lui sĕ pótă da nascere la vre-o speranță. Pe tóte le întêmpina la fel de curtenitor; petrecerea lui era de tot seriósă și observările lui arĕtau o pricepere ageră, pĕtrundĕtóre și une-orĭ fantasiă multă.

Care dintre dame însĕ s'ar fi putut lăuda, că a conversat cu el mai mult de 5 minute? Singura Lizzi. Pe acésta o atrase el cu nisce maniere acomodate, cu o conversațiune fină și puțin sgomotósă — și Lizzi îl privì plină de interes; ea îl preferia în mod vĕdit pe cât o lăsa aroganța. Dobson și-o însemnă ca pe o femeiă deosebită în felul sĕu, dér cu tóte acestea el nu mai apărea în societatea, unde credea, că s'ar puté întâlnì cu Lizzi, — în casa lui Castor el nu mai întra.

„S'a întêmplat, ce s'a întêmplat între ei“, se audia șoptindu-se în societate. Și șopta era adevĕrată: ceva se întêmplase.

Intr'o di Dobson s'a presentat la Lizzi într'un timp neobicĭnuit, la ameđă-di; a privit'o drept în ochĭ și i-a dis: „Domnișóră Lizzi, d-ta nu ai puté fi femeiă, décă nu ai sci, cum stau trebile cu mine. Eu cred a fi observat bine, că d-ta mai mult te interesezĭ de mine, decât de ceialalțĭ bărbațĭ, ce te încunjóră. De aceea te rog dă-mĭ mâna, inima și averea. Te poțĭ hotărî la acésta?“

mai mult spațiu, că studenții au acolo o sală pentru învĕțat, o bibliotecă și două curțĭ, unde se pot preumbla.

Starea politică în Ungaria.

Asupra actualei stărĭ politice din Ungaria diarul maghiar *„Magyarország“* publică în numĕrul sĕu de ierĭ un entrefileu de urmĕtorul conținut:

In culoarele camerei domnesce o dispozițiă posomorită. Oposiția continuă o luptă hotărîtă pentru schimbarea stărei actuale imposibile. Cele mai bune puterĭ ale sale întră în luptă, pentru-ca cât de curĕnd sĕ trécă odată acele dile rușinóse pentru țéră, în carĭ demnitatea, puterea și consciința națională sĕ fiă representate printr'o *păpușă* (Banffy). Mânia și indignarea oposiției din di în di erumpe tot mai înverșunat, și sub greutatea acestora boieresce fără de nicĭ o activitate acel anumit domn, care numai așa *„din întêmplare“* ocupă scaunul celei mai înalte demnitățĭ din Ungaria.

El nu cutéză sĕ se apere pe sine și sĕ-șĭ apere punctul de vedere, nu cutéză sĕ-șĭ desvólte ideile, și décă silit sĕ scólă pentru de a ceti sĕu a borborosi câteva șire de pe hărtiă, chinurile și svêrcolirile sale de Sisifus sunt însoțite de batjocura și compătimirea țĕrei. Și omul acesta neputincios, care n'are nicĭ o prevedere și care și-a aflat puterea „în sus“ chiar și atuncĭ, când a fugit dela înmormêntarea luĭ Kossuth, și care și acum se încrede numai în sprijinul „de sus“: *portă în buzunar ordinul disolvărei camerei* și nu e eschisă posibilitatea, că o va disolva deja în *decursul lunei Decemvre*, ca sĕ arunce poporatiunea țĕrii în suferințele alegerilor de iérnă.

Inși-șĭ membrii guvernamentalĭ se rușinéză, că sunt nevoițĭ a recunósce ca conducĕtor al lor pe un astfel de om, și că atât ei cât și țéra sunt supuse despotismului aceluia. In cercurile oposiționale s'au ridicat vocĭ, că *trebue împedecată guvernarea mai departe a luĭ Banffy.*

Evenimentele din Turcia.

Scirile mai nouĕ sosite din Constantinopol anunță despre nouĕ *turburărĭ și masacre* sĕvêrșite în localitățĭ armenescĭ, mai ales în districtul *Sivas*. Tot asemenea sosesc scirĭ neliniștitóre și din *Samsun, Unie* și *Lazie*, ceste din urmă orașe litorale.

De altă parte se depeșéză din *Adana*, că resculații din satul *Tschekmesermen* s'au supus luĭ *Labit*-pașa și s'au împăcat.

Diarul „Hamb. Corresp.“ primesce scirea, că *comitetul armenesc* din Londra a ordonat în 21 c. arangiarea de *masacrărĭ* în Constantinopol, pentru de-a provoca prin acésta întrarea în acțiune a flotei europene din Bosfor. Guvernul turcesc aflând însĕ de cu bună vreme despre cele intenționate, suprimă revolta.

Luĭ „Pol. Corr.“ i-se anunță din Sofia, că au sosit acolo câțĭ-va membri ai *comitetului armenesc* pentru de a-se pune în legătură cu *comitetul macedonén.*

„Osservatore“ din Roma publică un articol, în care pledéză pentru faptul, ca Papa *Leo XIII* sĕ fiă numit *arbitru* în cestiunea armĕnă.

Diarul „New-York Herald“ primesce dela corespondentul sĕu din Viena următórea scire importantă cu privire la cestiunea orientală: „Impĕratul *Wilhelm II* a încunosciințat pe cale telegrafică pe împĕratul *Francisc Iosif* despre conținutul acelei scrisorĭ, pe care a dus'o marele duce *Vladimir, Țarului.* In acea epistolă nu este nicĭ vorbă despre o *alianță franceso-germană-rusă,* despre care s'a afirmat dilele trecute prin diare și care ar fi încheiată, pentru casul când Turcia s'ar distruge.

Cu data de 23 c. se anunță din Constantinopol, că s'a format o *comisiune de supraveghiare* care va urmări mĕsurile, ce se iau pentru restabilirea ordinei în Anatolia.

SCIRILE DILEI.

— 13 (25) Noemvre.

† Alex. I. Odobescu. Ni-se scrie din Bucurescĭ cu data de 10 Nov. v.: Astădĭ s'a mai stîns de pe orisonul României un luceafer strălucitor. *Alexandru Iôn Odobescu* nu mai este printre cei viĭ. România întrégă pierde pe unul dintre cei mai bunĭ fii ai sĕi. Scóla română, în general, plânge pe unul dintre cei mai ilustri și mai devotațĭ ai eĭ dascălĭ. *Alex. I. Odobescu,* coborît din una dintre cele mai ilustre și mai vechĭ familiĭ românescĭ, fost ministru, prof. universitar și membru al Academiei romăne, era un bărbat genial, profesor de o erudiție vastă, un talent estraordinar, un scriitor neajuns în mânuirea limbei românescĭ, o inimă pururea insuflețită și de o stăruință nobilă pentru progresul țĕrii și mai ales a culturii românescĭ prin scólă. Cine odată l'a vĕdut și a vorbit cu dênsul despre causa românéscă l'a admirat! — Golul lăcut prin mórtea luĭ, mai ales în scóla și în literatura românéscă, cu anevoe se va umplé. — Fiă-ĭ țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

—o—

Despre tragicul sfîrșit al luĭ Odobescu cetim în „Timpul“: „Din nenorocire trista scire a sinuciderei d-luĭ Al. Odobescu s'a confirmat. Pare că decisiunea de a-șĭ lua viéța era înrădĕcinată în mintea sa, căcĭ luase deja odată o doză de laudanum și medicii isbutiseră a paralisa efectul veninului. Cu tóte acestea, nenorocitul luă alaltăerĭ séră o doză mare de morfină și de astă dată scăparea n'a mai fost cu putință. Despre motivele acestuĭ act de desperare circulă mai multe versiunĭ contradictorii. Uniĭ pretind a sci, că defunctul a luat funesta hotărîre în urma unor supĕrărĭ de familiă. Alțiĭ o atribue unor împrejurărĭ intime, asupra cărora e bine de a arunca vălul uitărei. Cei mai de aprópe amicĭ ai defunctului sciu că suferea de mult de o bólă fórte durerósă, care îl adusese la desperare“.

—o—

Metropolitul Mihalyi la Sibiiu. De două dile Escelența Sa Metropolitul Dr. Victor Mihalyi se află la Sibiiu, unde a sosit Vinerĭ séra.

—o—

Jubileul părintelui Hannia. In Sibiiu s'a serbat la 7 Noemvre v. c. jubileul venerabiluluĭ director seminarial în pensiune *Ioan Hannia* din incidentul retragerei sale în viéța privată după un serviciu de 50 de anĭ pe terenul bisericesc și școlar. Serbarea, cum cetim în „Telegraful Român“, a fost imposantă. Erau de față peste 50 preoțĭ și tot atâțĭ învĕțătorĭ, cum și un numĕr frumos de popor de prin comunele vecine. Diminéța s'a celebrat s. liturgiă, după care urmă presentarea deputațiunilor, carĭ au mers sĕ felicite pe jubilar. Intâi s'a presentat deputațiunea corpului prof. din seminar sub conducerea actualui director seminarial Dr. R. Roșca, apoi Consistorul archidiecesan în corpore sub conducerea părintelui archimandrit și vicar Dr. Il. Pușcariu; deputațiunea tinerilor seminariștĭ și a societății „Andreiu Șaguna“ sub conducerea presidentului ei Dr. P. Span. Urmă apoi marea deputațiune a celor esternĭ, peste 150 persóne, în numele cărora vorbi protopopul Galacteon Șagău din Reghin; deputațiunea clerului și poporului din tractul Săliștei, al căruia protopop a fost jubilarul timp îndelungat, apoi corpul învĕțătoresc dela scóla civilă de fete a Asociațiunei etc. La banchetul festiv, primul toast l'a ridicat părintele archimandrit Pușcariu arătând meritele jubilarului pe terenul bisericesc și școlar, ér d-l P. Cosma, în toastul al 2-lea, a înșirat meritele jubilarului pentru înființarea „Albinei“, din care au rĕsărit cele 49 institute de credit românescĭ. S'au cetit la banchet 51 telegrame și 12 scrisorĭ de felicitare la adresa jubilarului, între carĭ una fórte căldurósă din partea Escelenței Sale Metropolitului Miron Romanul. „Tel. Rom.“ spune, că de mult n'a mai fost în Sibiiu o manifestațiune așa imposantă, ca acésta. — Dorim și din parte-ne mulțĭ anĭ cu sănĕtate venerabilului jubilar!

—o—

Parastas pentru Stroiescu. Erĭ s'a oficiat în biserica română din Gróver un parastas în memoria fericitului *Mihail Stroescu,* la care între alțiĭ au luat parte membrii comitetului Asociațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilor românĭ și mai mulțĭ învĕțăceĭ meseriașĭ. D-l Bart. *Baiulescu* într'o frumósă vorbire a arătat meritele regreatului român basarabean Stroescu, din a căruia fundațiune generósă se susțin astădĭ atâția învĕțăceĭ românĭ meseriașĭ în Brașov. La 2 óre p. m. a urmat împărțirea hainelor în sala de desemn a școlelor române din loc. D-l N. *Petra-Petrescu,* președintele Asociațiunei meseriașilor românĭ din loc, într'o vorbire mai lungă și plină de idei frumóse a arătat nobilele intențiunĭ, de carĭ a fost condus Stroescu la întemeiarea fundațiunei sale, ca adecă sĕ ajutóre crescerea unor meseriașĭ cu bune sentimente românescĭ, carĭ prin hărnicia și românésca lor purtare sĕ facă onórea națiunei nóstre. Indémnă pe numĕroșii elevi meseriașĭ, ce erau de față, sĕ fiă cu recunoscință față de memoria marelui lor binefăcĕtor, după care se procedă la împărțirea hainelor. S'au împărțit la 72 uceniciĭ parte cisme, parte rocurĭ, orĭ pantalonĭ. Numĕrul celor rĕmașĭ, carĭ așteptau ajutor, trecea însĕ peste 200.

—o—

Proces de pressă. Astădĭ se pertractéză înaintea tribunalului din Seghedin procesul de pressă intentat diarului sêrbesc *„Zastava“* din Neoplanta pentru un articol intitulat „Nova Napast.“ Autorul articolului încriminat este locuitorul din Teresiopol, Nicola *Tomicĭ.*

—o—

Societate musicală în România. In Septemvre c. s'a înființat în Bucurescĭ o societate musicală sub numele *„Lyra română“.* Societatea își propune sĕ rĕspândéscă între Românĭ gustul și cunoscința musicei. In privința mijlócelor, de carĭ se va servi acéstă societate, étă ce se póte ceti în „Apelul“ lansat de dênsa: „Pentru îndeplinirea scopului înalt ce ne-am propus, în primul rênd vom deschide o școlă de musică vocală și instrumentală, unde copii dela 8—14 anĭ vor învĕța gratuit, ér elevii mai marĭ, în schimbul unei infime taxe de 5 lei lunar vor putea lua lecțiunĭ pentru orĭ-ce instrument ar dori. In al doilea plan, societatea va da concerte, serate musicale și conferințe. Va tipări bucățĭ musicale și de ale autorilor românĭ lipsițĭ de mijlóce; va înființa o bibliotecă musicală, a căreĭ necesitate se simte mult, neexistând nicĭ una în țéră la noi; va scóte o revistă musicală, și mai târdiu, dispunênd de fondurĭ mai marĭ, va trimite în streinătate, în urma unui concurs, pe tinerii cu talente pronunțate, spre a-șĭ completa studiile.“ Membriĭ onorificĭ ai societății, plătesc o cotizație de 5 lei pe lună. Membrii activĭ sunt datorĭ a preda gratuit cursurĭ în școla societății timp de trei lunĭ, orĭ sĕ ia parte activă la concertele și seratele musicale ale societății. Toțĭ membrii și elevii, carĭ urméză cursul de musică vocală, vor forma „corul societățeĭ“. Directorul școlei e d. Jaurez Movilă.

—o—

Studențĭ românĭ în Francia. Statisticianul V. Turquon scrie în „Le monde économique“ (27 Iulie) într'un articol de statistică a universităților, că sunt 189 de studențĭ românĭ în Francia. In acest numĕr nu sunt cuprinșĭ tinerii, carĭ studiéză la scolĭ superióre speciale.

—o—

Tipăriturĭ oprite. Ministrul de esterne ungar a interdis întrarea pe teritor ungar și a detras debitul postal broșureĭ *„Solidaritatea latină“* și diarului *„Adevĕrul“* din Bucurescĭ pe motiv, că ar urmări tendințe dușmănóse statului ungar. Diarului din urmă, cum afirmă foile maghiare i-s'a mai fost oprit odată întrarea în Ungaria mai târdiu însĕ promițĕnd el de a-șĭ schimba direcția, i-s'a permis întrarea. Acum a doua óră i-s'a oprit întrarea în Ungaria.

—o—

Ce a pățit un diarist vienes în Bulgaria? „Agenturei balcanice“, i-se telegraféză din Sofia, că președintele sobraniei a interdis unui corespondent al unei foi din Viena de a mai ocupa loc pe galeria diariștilor, căcĭ, în o telegramă din 16 l. c. a publicat scirea falsă, cum-că într'o ședință de nópte a sobraniei representanții conservativĭ, ar fi bătut și pălmuit pe representanții oposiției și pe representanții socialiștĭ.

—o—

Convenire colegială. Atragem din nou atențiunea publicului român din loc asupra convenireĭ colegiale, ce se va de mâne séră în sala otelului „Nr. 1“ din partea Reuniuneĭ române de gimnastică și cântărĭ. Inceputul la $7^1/_2$ óre. Programul, constătător din 7 puncte l'am publicat în sĕptĕmâna trecută.

—o—

Căsĕtoriă civilă. Cetim în „Fóia Diecesană“ din Caransebeș urmĕtórele: „Adĭ sĕptĕmână a avut loc cea dintâiu căsĕtorie civilă între Românii din Caransebeș. La actul civil s'au presentat mirii în haine de tóte dilele, dér curate însoțițĭ de doi martorĭ. După actul civil tînĕra păreche îmbrăcându-se în haine sĕrbătorescĭ și impodobindu-se cu semne de nuntă a plecat la biserica cu alaiŭ, însoțită de numĕroșĭ nuntașĭ. Tot în aceeașĭ di d. a. s'a căsĕtorit și o păreche de romano-catolicĭ. Ei au fost cu nuntașĭ cu tot cu „podóbe și alaiŭ“ atât la magistrat, cât și la biserică.

—o—

Cum învĕță prințiĭ germanĭ. Din Kiel se anunță, că cei maĭ marĭ doi fiĭ ai împĕratului german Wilhelm, adecă prințul de coronă Frideric Wilhelm, care e în etate

---

Lizzi îl privi scânteind de mâniă. Ea nu-i întinse mâna, ce o cerea el, ci făcù un pas îndĕrĕpt și cu o față încruntată, cu ochĭ scânteiorĭ și cu buze borborosităre dise: „Nu, nu! Nicĭ-odată nu va fi ce diceĭ!“

Dobson nu dise nimic, o privì numai vulnerat și cevașĭ mai palid ca de obiceiu. Alt-fel era liniștit, sigur și curat ca totdéuna.

Lizzi devenì și mai palidă: respirațiunile îĭ sburau.

— „Dece miĭ de urme sub pĕmênt ițĭ voiŭ fi nevastă“, ii dise ea rîdênd cu dispreț. „Da, décă ne vom revedé la 10.000 de urme sub pĕmênt repetéză-țĭ cererea și eu o voiŭ primi, Iohn Dobson!“ încheiă Lizzi cu ochĭ scânteiorĭ, cu egoism și ironiă.

Peste trăsurile cele regulate ale luĭ Dobson se revĕrsă acum o undă de lumină și pe buzele luĭ se ivì un rîs sarcastic. Peste o secundă el devenì érăși atât de liniștit, cugetător și sigur, ca și mai 'nainte.

— „Vorbescĭ serios, d-ra Castor?“ o întrebă el cu curtoasiă.

— „Da, la 10.000 urme sub pĕmênt, pe asta jur!“ rĕspunse Lizzi cu privire sĕlbatică.

— „Mĕ țin de vorbă“, rĕspunse la acestea John Dobson amicabil și se depărtă cu un compliment adênc și curtenitor.

După ce se depărtă tînĕrul, ea grăbì în odaia ei, se aruncă pe pat și-șĭ ascunse fața în perinĭ, spre a-șĭ năbuși durerósele suspine și plânsul, ce o năpădise, căcĭ ea iubise pe Iohn Dobson ferbinte nebun, pătimaș, cum póte numai cineva iubi; și nicĭ acum nu încetase a-l iubi, îl iubia încă, dér se măniase pe el grósnic, căcĭ se apropiase de ea cu nisce vorbe și într'un mod, ce îĭ păru vĕtĕmător pentru ambiția și închipuirea ei. Ea sperase a-l vedé ca pe un amant la piciórele ei, ca pe alțĭ pețitorĭ, și pretindea dela Dobson tocmai aceea, ce uria și desprețuia la alții: căciulirea, degradarea, îngenuncherea.

(Va urma).

de 13 anĭ, şi prinţul Eitel Frideric, cu un an mai tînĕr ca cel d'întâi, vor cerceta din primăvéră încolo gimnasiul din Plön, un orăşel al provinciei Schleswig — Holstein. Amêndoi prinţii vor locui în reşedinţa de odinióră a principilor de Holstein. Se scie, că aprópe toţĭ principii germanĭ cercetéză scólele şi universităţile regulat ca orĭ şi care alt student, ceea-ce contribue mult la crescerea lor temeinică şi reală.

—o—

Noi cardinalĭ. Peste câte-va ḑile după cum anunţă ḑiarele italiene Papa Leo al XIII în un consistoriu secret va numi 9 cardinalĭ noi în persónele următorilor 9 metropoliţĭ şi episcopĭ: Silvestru Sembratovicz, metropolitul din Lemberg, Franciso Satoli metropolitul titular din Lepanto, de present delegat papal în statele unite din America, Ioan Haller primatele din Salzburg, Anton Maria Cascajaresy Azara metropolitul din Valadolid, Ioan Maria Gotti metropolit titular din Petra, Ioan Petru Boyer metropolitul din Burgez şi Adolf Ladislau Albert Perraud episcopul din Autun. Papa Leo XIII încă cu trei anĭ înainte de acésta a voit sĕ numéscă pe episcopul Perraud de cardinal, numai cât atuncĭ regimul frances nu s'a învoit, şi pentru aceea Papa în an. 1893, 16 Ianuar la numit de cardinal in pectore, ca şi pe Koppot şi pe Lecot. Pălăria de cardinal o vor mai primi-o şi episcopul de Urgela, Salvator Casanass y Poges şi episcopul de Ancona şi Umana, Achilles Manara.

—o—

Esportul de făină *peste Fiume în Europa apusană şi Brasilia*, în cele dintâi ḑece lunĭ ale anului curent, adecă dela 1 Ianuarie păna la 31 Octomvre 1895 a fost de 603,852·1 măjĭ metrice (faţă cu 576,137·7 măjĭ metrice în acelaşĭ period al anului trecut). Aprópe 75 procente din cuantumul acesta merge în Marea Britanià unde la Glasgow, Hull, Leith, Liverpool, Londra şi Manchester s'au esportat 446.548 5 măjĭ metrice.

—o—

La d-l notar public reg. din Abrud, *Mihaiu Cirlea*, e vacant şi sub favorabile condiţiunĭ se póte ocupa un post de candidat séu substitut de notar public. Se aviséză despre acésta juristii românĭ cel puţin cu un rigoros, advocaţii românĭ şi judii românĭ pensionaţĭ.

Regina Natalia în Crimea.

Din Belgrad se anunţă, că regina *Natalia* şi sora-sa principesa *Ghica*, cât de curênd vor călĕtori la Crimea, ca sĕ visiteze pe mătuşa lor, pe princisa *Moruzzi*, căre de present se află la proprietatea sa în Dunisen.

După cum se susţine, Natalia cu ocasiunea acésta îşĭ va vinde proprietatea sa din Crimea, care preţuesce multe milióne, şi suma acésta o va depune-o la o bancă din Paris, până când regele Alexandru se va însura. După cununiă regele va primi acea sumă de banĭ dela mamă-sa.

In cercurile bine informate se afirmă că Natalia cu ocasiunea petrecerei sale mai de pe urmă în Paris, a dat regelui Alesandru 100,000 francĭ, căcĭ regele Alesandru a dechierat mamei sale, că toţĭ banii sĕi proprii — cam 150,000 francĭ, ce şi-au economisat regenţii pe când el era minoren — Milan ia luat dela el cu puterea, când a călĕtorit la Paris, şi cu acea ocasiune a şi insultat pe fiul sĕu.

Milan prin fapta acésta nevrednică în o aşă stare neplăcută a adus pe tinĕrul rege, încât Alesandru a fost constrîns sĕ caseze prânḑurile de curte obicĭnuite, spre cea mai mare părere de rĕu a miniştrilor şi a diplomaţilor.

Natalia dimpreună cu sora sa vor merge din Crimea la Belgrad, ca sĕ fiă de faţă la noua arangiare a Conacului. Mobilele pentru regela Alesandru, le-a procurat Natalia pe spesele sale din Paris. Natalia a rescumpĕrat în Paris tóte tacâmurile de aur şi de argint, carĭ au rĕmas încă dela domnitorii sĕrbescĭ Miloş şi Mihai, pe carĭ Milan le-a pus în casa de zălogire din Paris. Mai multe rĕmasurĭ preţióse familiare, pe carĭ Milan a uitat sĕ le scótă, s'au pierdut.

O bibliotecă persecutată.

D. Ig. Mircea, student în drept, ne rógă sĕ dăm publicităţii următórele:

Domnule Redactor!

Cred că este bine, ca orĭ-ce persecuţie şi nedreptate venită din partea Ungurilor, sĕ fiă adusă la cunoştinţa publică ca astfel opinia publică sĕ fiă informată de cum e persecutată limba română de cătră dênşii.

E un an şi jumătate, de când, dorind sĕ înzestrez comuna mea natală Caţa, cot. Târnava-Mare cu o bibliotecă, am colectat dela sătenii mei şi dela alţĭ bărbaţĭ iubitorĭ de cultură, din Bucurescĭ maĭ multe sute de volume, din care 200 le-am şi expediat în sus ḑisa comună.

Credeţĭ că aŭ ajuns tóte la destinaţia lor?... Nu! căcĭ autoritatea ungară le-a supus unei censure straşnice, aşa că bietele cărţĭ nicĭ n'apucaserĕ bin sĕ vadă Ungaria şi solgăbirăul s'a şi presentat spre a le censura.

Am fost şi eu de faţă cum şi preotul local. Solgăbirăul, anume Boeru, (român renegat) scurtéză orĭ-ce carte filă cu filă, şi unde i-se părea saŭ vedea ceva vorbind despre Ungurĭ se făcea serios, dar cartea era trecută în lista cărtilor agitatóre, aşa că în şovinismul lui, probabil de-óre-ce cărţile erau din România, le-a declarat mai pe tóte ca atare, până şi chiar *istoriórele morale* ale lui Riurénu. Odată ce solgabirĕul s'a convins de acest pericol le-a expediat la Cluş spre a fi din nuoŭ cercetate; apoi d'acolo la Seghedin şi mai la urmă la Pesta. Ministrul instrucţiuniĭ le-a esaminat şi dînsul; şi, după ce şi-a dat verdictul, au fost înapoiate, remânând sacrificate 17 volume, carĭ s'a credut a fi periculóse existinţei Statului ungar; restul scăpând de censură, astăḑĭ sunt puse la disposiţia sătenilor din Caţa, menite sĕ lumineze mintea lor cu frumóse cunoştinţe şi, decă ar puté ele să grăiască le-ar spune consătenilor mei: „Ceteşte-mĕ „cu interes; sunt cu „faţa curată şi fruntea „ridicată, — avênd afară de preţiosul meu „conţinut — şi onórea d'a fi stat pe banca „acusaţilor din Cluşiu şi Budapesta.“

Cu tótă stima, Ig. Mircea, stud. în drept.

România agricolă.

X. Ţĕranii şi tĕrlaşii.

(Urmare).

Şi mai rĕu decât ţeranii stabilĭ sunt tîrlaşii, carĭ nu au casă, nu au mésă, ci sunt vecĭnic în voiagiu, de pe o moşiă pe alta. *Tîrle* şi *tîrlaşĭ* se numesc nisce micĭ colonii de câte 20—30 familii de lucrătorĭ, pe carĭ arendaşii îi aduc şi îi stabilesc pe moşiile marĭ, în partea unde nu au braţe şi vite pentru a-le cultiva, şi le dau pămênt în parte de muncit cu dijma. Dijma, ce li-o iau, variéză între 3:1 şi 5:2 etc.

Guvernul, în loc de-a sili pe proprietarii de moşii, ca pe moşiile lor, colosale ca întindere, sĕ facă ceva instalaţiunĭ séu sĕ înfiinţeze sate cu nevoiaşii din comună, nu s'a interesat de loc de cestiune şi a permis formarea acestui fel de brigandagiu, care de-o parte este om muncitor, de altă parte trăesce din furtişag şi duce o viéţă nomadă şi semi-sĕlbatică, fără preot, învĕţător, primar etc.

Primă-véra înainte de St-George poţĭ întâlni ḑilnic ḑecĭ de caravane de atarĭ tîrlaşĭ, cu căţel şi purcel, cu copii, găinĭ etc. încărcaţĭ pe carĕ cu vitele după ei, mutându-se de pe o moşiă pe alta. Unde ajung îşĭ fac bordee în pămênt, provisorii orĭ de durată, după cum sunt învoiţĭ sĕ stea numai până la culesul porumbului şi apoi sĕ se tragă la un sat óre-care, orĭ sĕ stea unul séu mai mulţĭ anĭ.

De obiceiŭ ei nu se cunosc unii pe alţii, deóre-ce nu au contact între dênşii. La unii am găsit şi óre-care bunăstare: câte 20—30 vite marĭ, la o sută de oi, apoi câte 2—3 plugurĭ, maşinĭ de secerat etc. Aceştĭ mai ghiaburĭ lucrau până la 100 pog. cu slugile şi ómenii familiilor. Cei mai mulţĭ sunt însĕ tare sĕracĭ, şi viéţa lor nomadă nu le permite a strînge avere. Cea mai mare parte dintre ei sunt certaţĭ cu justiţia şi pe şesul imens cu greu îi póte urmări şi justiţia, deóre-ce tîrlele şi bordeele lor nu le veḑĭ până nu dai de ele, şi comuna cea mai apropiată este la 20—50 klm. depărtare.

Mulţămită publică.

Comitetul parochial român gr. or. din cetatea Braşovului vine prin subsemnaţii a chiata publice sumele de mai jos şi a esprima sentimentele sale de profundă mulţămită domnilor mai jos insemnaţĭ, carĭ au bine-voit a dărui şi a numĕra sume pentru biserica română ort., ce se clădesce în centrul Braşovului, anume:

Din *Braşov:* On. d-n George B. Popp o miiă fl. Ión Săbădénu 200 coróne; George I. Nica 100 fl.; Vĕd. Maria N. Bidu 20 fl.

Din *România* (Bucurescĭ) colecta prin d-l N. şi d na *Elena Mocanu* cu lista Nr. 456 au dăruit d-nii: Dimitrie Petrescu 40 lei; D. Rovacin şi V. Guerite 50 lei, cancelaria pal. 100 lei; D-na Sofia Z. Bragadiru 40 lei; un anonim 40 l.; G. N. Căciulescu 20 lei; Fraţii Vasilescu 20 lei; V. Creţoiu 20 lei; D-na Elena Ţigoiu 15 lei; M. Economu 10 lei; Toma N. Dinschotu 10 lei; N. Bediţanu 10 l.; Ión Popescu 10 l.; Dr. Mendoreanu 10 l.; I. Baicovénu 10 l.; I. Geogescu 10 l.; A. G. Munteanu 10 l.; Radu G. Albuleţ 10 l.; Iancu G. Docescu 10 l.; T. Pană 10 l.; D-na Ana Banescu 10 l.; D-na Zoe D. Petrescu 5 l.; D. Moceanu 5 l.; Fraţii Pârvulescu 5 l.; Toma Constantinescu 5 l.; Ilie Dumitrescu 5 l.; D. Z. Furnică 5 l.; Grancea et Stănescu 5 l.; Sava Pavel 5 l.; D-nele: Elena N. Popescu 5 l.; Elena Misirliu 5 l.; Dumitru Cofei 5 lei; Zamfir Tigoiu 4 l.; Lucreţia D. Petrescu 2 l. 50 b., Valeria D. Petrescu 2 l. 50 b. Ión Dimitriu 1 l.; Alecu Minculescu 1 l. *In total 540 lei.*

(Va urma.)

NECROLOG. **Georgiu Şierban,** paroch gr. or. din Nădlac, rĕposat la 8/20 Noemvre 1895, după un morb greu de suferinţe, în etate de 87 anĭ, şi în al 57-lea an al preoţiei. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale neuitatului defunct s'au depus la cele eterne în 10(22) Noemvre 1895 conform ritului gr. or. rom. în cimiteriul din Nădlac. Fiă-i ţĕrêna uşóră!

DIVERSE.

Martirĭ ai cugetării. Meseria de diarist în China n'are nimic atrăgĕtor. Cetiţĭ şi judecaţĭ: Ḑiarul oficial al guvernului chinez „*Gazeta de Peking*“, care numĕră 900 de anĭ de când esistă, a avut în acet timp între redactorii ei 1800, carĭ au fost decapitaţĭ din causă, că au călcat instrucţiunile stăpânirei! Se póte vedé în sala redacţiunei ḑiarului chinez o placă de marmoră, care perpetuéză în litere de aur numele acestor 1800 martirĭ ai cugetării.

Primul sărut. Următórea definiţiă a primului sărut o publică o damă într'un ḑiar: „In 20 Mai el m'a sĕrutat de prima dată. Eu m'am simţit ca intr'o gălétă cu roze, ca şi când aşĭ fi în miere, ca şi când aşĭ înota în Eau de Cologne şi în Champagne; ca şi când cineva ar fugi peste nervii mei cu nisce picioruşe de diamant, şi ca şi când o mulţime de luntrişóre micuţe cu îngerĭ mi-ar inunda vinele, şi ca şi când peste întreg corpul meu s'ar revĕrsa o lumină magică ca un curcubeu“.

Ḑiua de Vinerĭ. Mulţĭ cred, cumcă ḑiua de Vinerĭ este o ḑi nenorocósă, dér despre acésta a ḑis descoperitorul Americei, că nu e drept, pentru-că el tot Vinerea a întreprins cele mai marĭ lucrurĭ; şi anume: In 3 August 1492, Vinerea, a plecat el din portul „Santa Maria“ din Pola, când a descoperit lumea nóuă. Tot în acelaşĭ an Vinerea în 12 Octomvre a ajuns el după o lungă vreme la pămêntul dorit. In anul 1493 în 4 Ianuarie, Vinerea, a călătorit el înapoi în Spania ca sĕ facă cunoscut gloriósa sa descoperire. In o Vinere în 15 Martie 1493 era când a ajuns el la stâncile Andalusiei, şi ér în o Vinere în 14 Iunie în anul 1494, când a descoperit el America.

Despre orológe. Cât e de curios mechanismul unui orologiu putem vedé din cele ce ni-le spune ḑiarul „*Le Nature*“. Mişcarea rotiţei purtată de spirală nu este continuă, ci săritóre, şi numĕrul săriturilor pe an sunt: 200,000,000, dér numĕrul acesta la orológele de părete este mai mare. Este de necreḑut, ce cale lungă face róta care pórtă arătătórele. La orológele de busunar diametrul rotiţei principale este de 7 m.m. şi pe secundă face o cale de 395 m.m., ér pe ḑi face o cale de 34 km. şi pe an 12,500 km. Puterea spiralei este 1/270.000.000 parte din puterea unui cal, încât pentru o maşină ce e purtată de puterea unui cal, ar trebui 270,000,000 de orológe ca sĕ-o pótă purta.

Cultura albinelor în Europa. In Austro-Ungaria sunt 1,550,000, stupinĭ, în Germania 1,450,000, în Francia 950,000, în Holanda 24,000, în Belgia 200,000, în Rusia 110,000, în Danemarca 90,000, în Grecia 30,000 de stupinĭ.

Vorbe înţelepte. Este mai uşor a face pe altul fericit, decât a-se ferici pe sine. — Somnul e mijlocul cel mai bun pentru scurtarea vieţei. — Intre a sci bine şi sciinţa bună e deosebire. — „*Amor*“ este un cuvênt din dóuĕ silabe; cel ce a căḑut însĕ în lanţurile lui are sĕ silabiseze întrégă viéţa.

Glume. *Tipograful*: „Voescĭ d-ta, ca sĕ-ţĭ punem monogramul pe formularele de conto?“ — *Croitorul:* „Nu, D-le; pune-ţĭ mai bine un buchet cu florĭ: „*nu mĕ uita!*“

*

Fiica: „Ce înţelegĭ, tată, sub o căsĕtoriă înţeléptă? *Tatăl*: „Eu înţeleg, că acea căsĕtoriă e înţeléptă, când însurăţeii se înţeleg încă de bună vreme, ca sĕ rĕmână amêndoi neînsuraţĭ“.

*

Nevasta: „Sunt patru óre de când te aştept sĕ vii odată din cârciumă! — *Bărbatul*: „Şi eu am aşteptatt acolo patru óre, până când tu vei adurmi!“

*

Inaintea uşei unui doctor de dinţĭ: „Decă aşĭ scii cu siguritate, că nu-i acasă doctorul, numai decât aşĭ suna clopoţelul!“

Sciri telegrafice.

Atena, 24 Noemvre. Ambasadorul turcesc primì ordinul de a-se întórce fără amânare în Constantinopol. Acest ordin a produs mare agitaţiune între Grecĭ.

Literatură.

„*Familia*“, ce apare în Oradea-mare (N.-Várad) sub redacţiunea d-lui Iosif Vulcan în anul XXXI, cuprinde în nr. 46 dela 26 Nov. a. c. următórele: Pietrele Dómnei de Carmen Sylva — Nerăbdare (poesiă) de Elena Voronca — Dimitrie Cichindeal, date nouĕ despre viéţa şi activitatea lui, de Iosif Vulcan — Cugetărĭ — Induratei (poesiă) de Em. Sabo — Paserile nóstre cântăreţe (poesiă) de V. Bumbac — Proverbe — Mugurul lui Buridan, (comediă de Scribe) trad. de N. A. Bogdan — Salon: Frumseţea femeii, Scirĭ literare, teatrale-musicale; Din biserică şi şcólă; Ce e nou? Higienă; Umor şi satiră. — N-rul acesta conţine douĕ ilustraţiunĭ: Maria Luisa, principesa Bulgariei şi o nópte pe mare. — Preţul abonamentului pe an 10 fl.

*

In editura librăriei „*Carol Müller*“ din Bucurescĭ a apărut o frumósă colecţiune de poesii, întitulată: Iubire, de *A. Vlăhuţă* — o broşură elegantă, tipărită pe hârtiă de lux. Un esemplar 3 lei.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Noemvre 1895.

Renta ung. de aur 4%	119.85
Renta de coróne ung. 4% . . .	97.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	123.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4% . . .	96.25
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	—.—
Imprum. ung. cu premii	154.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	99.—
Renta de argint austr.	99.—
Renta de aur austr.	120.15
Losurĭ din 860	447.50
Acții de ale Băncei austro ungară.	1015.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	434.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	367.50
Napoleondorĭ.	9.54½
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.02½
London vista	120.95
Paris vista	47.95
Rente de coróne austr. 4%. . .	100.—
Note italiene.	44.60

Cursul pietei Brașov.

Din 23 Noemvre 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.52	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.46	Vênd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vênd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.78	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Bursa de Bucuresci

din 19 Noemvre n. 1895.

Valorĭ	Do-bênda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct	100.—
Renta amortisabilă	5%	„ „	97.¼
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.--Iul.	98.½
„ „ din 1893	5%	„ „	98.½
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	93.½
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	87.—
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	87.—
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	87.½
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	87.
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	87. -
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	100.½
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.--Iul.	94.—
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	95.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	92.½
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101.—
„ „ „ „	5%	„ „	88.¼
„ „ „ Iașĭ . .	5%	„ „	81.¼
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	—.—
	v. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1570.
Banca agricolă	500	150 v.	20-.-
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	393.—
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	402.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	320.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	172.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	105.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	[illegible]	„ „	—.—
„Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 „	10[illegible]	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	2[illegible]	„ „	—.—
20 trancĭ aur			20.14

SCOMPTURĬ:

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansurĭ pe efecte	6%	Petersburg . .	4½%
Casa de Depunerĭ	5½	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	5%	Elveția . . .	3½%

Nr. 15074 — 1895.

PUBLICAȚIUNE,

Spre scopul vecturărei pietrișului din figurĭ pe șosele și spre scopul transportărei rĕmășițelor de pe șosele în decursul anului 1896 va avea loc **Joi în 5 Decembre a. c. la 10 óre** a. m. *la oficiul orășĕnesc de economii* o pertractare minuendă de oferte.

Reflectanții au de așĭ așterne până la terminul indicat la amintitul oficiu, ofertele scripturistice, provĕḑute cu timbrul prescris și cu vadiu de 5%.

In ofert este de a se aminti în litere și cifre suma de rebonificare, care se pretinde, mai departe dechierațiunea oferentului, că i sunt cunoscute condițiunile de oferte și că să supune lor.

Condițiunile aceste se pot vedé în decursul órelor oficióse la oficiul orășĕnesc de economii.

Brașov, 16 Noemvre 1895.

846,1—2 **Magistratul orășĕnesc.**

Nrul 15220 — 1895.

PUBLICAȚIUNE.

Pe temeiul art. de lege VIII. din 1895 se vor conscrie din 20—30 Novembre a. c. pe teritoriul orășĕnesc, referințele economice.

Conform circulariului biroului statistic reg. ung se avisésă, cumcă datele asupra acestor referințe economice, servesc numai spre scopul cunoscerei referințelor economice, nicĭ într'ucât însĕ pentru evaluarea darei.

Se observă, cumcă acei, carĭ cu intențiune dau date false, séu carĭ în decursul amintitului termin împedecă finalisarea lucrărilor conscrierei și în fine acei, carĭ pentru darea acestor date în urma citațiunei nu sar presenta la magistrat se pedepsesc conform §-lui 6. a sus citatei legĭ, cu o pedépsă până la 50 fl.

Pentru-că conscrierea acésta sĕ se facă cu tótă acurăteța, se provócă încă de acum toțĭ locuitori, ca se'șĭ numere vitele (vite cornute, cai, asini, catârĭ, capre, rimătorĭ, oi, aripate și coșurĭ de albine), mai departe acareturile economice și pomii roditorĭ, astfel dupăcum recer întrebările din cólele I/*a* și I/*b*.

Respunsurile la întrebările din aceste cóle se dau din partea respectivilor posesorĭ cu cea mai mare ușurință, îndată ce posesorii îșĭ procur datele încă înaintea începerei conscrierei.

Se recomandă în fine, că publicul se ajutoreze agenții exmițĭ pentru conscrierea referințelor economice proveḑuțĭ spre acest scop cu legitimațiunĭ și sĕ le deeă tot concursul posibil.

Brașov, în 14 Novembre 1895.

839,3—3 **Magistratul orășĕnesc**

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Trenu mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10—	8.05		8.05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2.15		5.45	9.15		Budapesta		7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9.02	11.12		Szolnok . .		3 27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48		P. Ladány . .		1.19		3.46	10.08	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.	11.04		2.26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl.		sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd .		10.07		1.52	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3.26		Rév		9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4 06			Bratca . . .		9.10				9.50
6.32	9.07	2.52	4.53	4.17		Ciucia . . .		8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50		B.-Huiedin		7.54		12.17	6.39	8.37
8.07		5.05	6.24			Ghârbău . .		6.54				7.37
8.34	10.37	6.14	6 59	5 55	sos.	Clușiu . . .	pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8 40	6.11	pl.		sos.		5.45	10 45	tr. mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27		Apahida . .			5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10.40	7.27		Ghiriș . . .			3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50		Cucerdea . .			3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1.43	11.54			Uioara . . .			2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04			Vințul de sus			2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17		Aiud . . .			2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2·40	1.—	8.33	sos.	Teiuș . . .	pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1 40	8.38	pl.		sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17			Creciunel . .			12.39			2.24
1.06			2.35	9 09		Blașiu . . .			12.24	7 30		2 10
1.37			3.14			Micăsasa . .			11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos.	Copșa-mică .	pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3 49	9.44	pl.		sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaș . . .			10.55	6.41		12.46
3 04			4 48	10 22		Elisabetopol .			10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51		Sighișóra . .		Numa vinerea comunică.	9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12		Hașfalĕu . .			9.12	5.32		11.17
5 34			7.50	12.26		Homorod . .			7.45	4 27		10.02
6 12			8.30	12.58		Agoștonfalva .			7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1.15		Apața . . .			6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person.	Tren mixt	9.38	1.34		Feldióra . .			5.58	3 16	Tren de persón.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos.	Brașov . . .	pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11.—		2 19	pl.		sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4.40	12.26		3.01		Timiș . . .		6.—	4.14	1 42	8.28	
	5.10	1 11		3.31		Predeal . .		5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenu mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenu mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoșŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23		Cipău . . .		6.24	1.19	6.55	11.43
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oșorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. .	pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu de persón.		trenu de persón.	trenŭ mixtŭ	trenu mixtŭ	trenu de persón.
7 33	11.—	4.—	10.21	Ghiriș	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.41	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenu de persón	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenu mixtu				trenu mixtu	Tren mixt	trenŭ de persón	trenŭ de person.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl.	Copșa mică .	sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6.35	1.03	8.50		Ocna . . .		8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	1 31	4 49	10.30
4 36	în tótă Marța și Vinerea		1.46	pl.		sos.	7.28	în tótă Marța și Vinerea		8.33
6.16			3.31		Avrig . . .		6.02			6.54
8.42			6.08	sos.	Făgăraș . .	pl.	3.28			4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtu
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12.20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zêrnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtu	trenŭ mixtu	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov	7.36	1.29	
10.28	6.36		Zêrneștĭ	6.06	12.05	

Mureș-Ludoș — Bistrița

	Numai Lunia comunică.	N. Marța comunică			Circulă numai Marța	Numai Vineré circulă
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș	6.46	7.21	
5 03	10.28	5.35	Zau	5.49	6.24	
6 48	12 41		Țagu-Budatelicŭ . . .		4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie .		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecința		2.48	7.43
9 07	3 41		Ș.-Măghiaruș		2.01	6.52
9.59	4.55		Bistrița		1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timișóra	8.20	1.12	8.15
1.26	7 38	12.33	Segedin	5 —		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenu mixtu	trenŭ mixtu		trenu mixtu	trenu mixtu
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9.20
5.43	1.49	„ Selemberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl	6.36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

trenu mixtŭ	trenu mixtu		trenŭ mixtu	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . . .	9.51	5.32
4.14	11.48	Hașfaleu . . .	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadrațĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.